

Oikaisuvaatimus, kh 17.6.2024 §:t 85 ja 86

Kunnanhallitus 19.08.2024 § 100

Valmistelija

Hallinnon asiantuntija Julia Hyrkkänen

Viisi Lemmin kunnan jäsentä ovat 26.6.2024 kuntaan saapuneella oikaisuvaatimuksella hakeneet oikaisua Lemmin kunnanhallituksen 17.6.2024 tekemiin päätöksiin §:t 85 ja 86 koskien historian ja yhteiskuntaopin sekä äidinkielen opettajan virkojen lakkauttamista ja päätoimisen tuntiopettajan toimen perustamista.

Oikaisuvaatimuksen tekijät esittävät esittelijän alkuperäisten päätösehdotusten hyväksymistä. Oikaisuvaatimuksen tekijöiden mukaan tehdyt päätökset eivät ole tarkoituksenmukasia ja ne ovat tehty vastoin kunnanvaltuuston hyväksymää talouden tasapainotussuunnitelmaa. Lisäksi oikaisuvaatimuksen tekijät vetoavat päätösten laillisuuteen jääviysperusteen näkökulmasta.

Kunnanhallituksen kokouksessa 17.6.2024 §:n 85 käsittelyssä vastaehdotuksen tekijä eikä sen kannattaja ole päteviä toimimaan historian ja yhteiskuntaopin aineenopettajina, jolloin heille ei päätöksestä synny eturistiriitaa.

Kunnanhallituksen kokouksessa 17.6.2024 §:n 86 käsittelyssä vastaehdotuksen tekijä eikä sen kannattaja ole päteviä toimimaan äidinkielen aineenopettajina, jolloin heille ei päätöksestä synny eturistiriitaa.

Lemmin kunnan hallintosäännön 128 § varajäsenen kutsumisesta ohjeistetaan seuraavasti,
"Kun jäsen on esteellinen jossakin kokousasiassa tai esteen vuoksi ei voi osallistua jonkin asian käsittelyyn, hän voi kutsua varajäsenen yksittäisen asian käsittelyyn".

Kunnanhallituksessa 17.6.2024 § 85 ja 86 perustuva päätös on vastoin kunnanvaltuuston hyväksymää talouden tasapainottamisohjelmaa vuosille 2022–2024.

Kunnanvaltuusto on kokouksessaan 29.8.2022 § 25 hyväksynyt talouden tasapainottamisohjelman vuosille 2022–2024 ja perusopetuspalvelujen osalta mainitaan seuraavaa: "Perusopetukseen tultaessa ikäluokan koko vaikuttaa suoraan opetukseen tulevien määrään. Mikäli ikäluokat pienenevät ja jatketaan nykyisellä palvelurakenteella, yksikkökohtaiset kustannukset kasvavat. Mikäli oppilasmäärä laskee niin paljon, että muodostetaan yhdysluokkia, kustannukset saattava pienentyä jonkin verran, mutta tällöin tarvitaan luokkien jakamiseksi enemmän tunteja kuin tarvittaisiin yhden vuosiluokan käsittävän luokan opettamisen. Yhdysluokkaopetus lisää jonkin verran myös koulunkäyntiohjaajien tarvetta. Näin ollen rakenteelliset muutokset on kohdennettava mahdollisesti tuntivähennyksiin."

Lisäksi talouden tasapainottamiseen on otettu kantaa perusopetuksen osalta myös alla olevissa kunnanvaltuuston päätöksissä.

Kunnanvaltuuston on kokouksessaan 19.2.2024 § 1 hyväksynyt Lemmin kunnan kuntalain 118 §:n mukaisen arviointiryhmän ehdotuksen kunnan

asukkaiden palvelujen turvaamiseksi tarvittavista toimenpiteistä. Ehdotuksen liitteessä 3 (s. 18) perusopetuspalveluiden kohdalla hyväksyttynä toimenpiteenä on mainittu koulukeskuksen palkat ja ylituntien vähentäminen.

Kunnanvaltuusto on kokouksessaan 27.5.2024 § 10 hyväksynyt sivistyslautakunnan käyttösuunnitelman 2024 (s. 1 ja 10) ja siinä mainitaan seuraavaa: "Tavoitteena on laadukkaiden opetus-, varhaiskasvatus-, kirjasto-, kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden tuottaminen joustavasti ja taloudellisesti. Sivistyspalvelujen suunnittelussa otetaan ennakoivasti huomioon mahdolliset oppilasmäärän muutokset ja pidetään Lemi houkuttelevana kuntana tarjoamalla laadukkaita sivistyspalveluja." "Perusopetuksessa seurataan oppilasmäärien kehitystä vuosittain, ja sopeutetaan henkilöstön määrää tarpeen vaatiessa sen mukaiseksi".

Oikaisuvaatimus on pykälän liitteenä.

Esittelijä

Vs. kunnanjohtaja Tommy Vesterlund

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää hyväksyä oikaisuvaatimuksen ja Lemmin kunnanhallituksen 17.6.2024 § 85 ja 86 esittelijän tekemän päätösehdotuksen, jonka tarkoituksena oli sivistyslautakunnan tekemän yksimielisen päätöksen hyväksyminen.

Päätös

Jarmo Tölski esitti vastaesityksenä, että asia palautetaan takaisin valmisteluun. Antti Junni kannatti vastaesitystä.

Vastaesitys hyväksyttiin yksimielisesti ja asia palautetaan takaisin valmisteluun.

Merkittiin pöytäkirjaan, etteivät Mervi Rings, Juha Mielikäinen ja Nina Värtö osallistuneet tämän pykälän käsittelyyn (esteellisyys hallintolaki 28.1 § kohta 1).

Merkittiin pöytäkirjaan, että kunnanhallituksen varajäsenet Tuula Konttinen ja Sari Papinniemi osallistuivat tämän pykälän käsittelyyn.

Kunnanhallitus 02.09.2024 § 123
123/00.01.01/2024

Valmistelija

Kunnanjohtaja Kati Rekola

Viisi Lemmin kunnan jäsentä ovat 26.6.2024 kuntaan saapuneella oikaisuvaatimuksella hakeneet oikaisua Lemmin kunnanhallituksen 17.6.2024 tekemiin päätöksiin §:t 85 ja 86 koskien historian ja yhteiskuntaopin sekä äidinkielen opettajan virkojen lakkauttamista ja päätoimisen tuntiopettajan toimen perustamista.

Yleissäännökset oikaisuvaatimusmenettelystä ovat hallintolain (434/2003) 7 a luvussa. Kuntalain (410/2015) 16 luvussa säädetään kunnalliseen muutoksenhakujärjestelmään kuuluvasta oikaisuvaatimuksesta. Siltä osin kuin kuntalaissa ei toisin säädetä, kuntalain mukaiseen oikaisuvaatimukseen sovelletaan hallintolain säännöksiä. Oikaisuvaatimusmenettelyn ulkopuolelle on rajattu valtuuston päätökset. Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti toimivaltaiselle viranomaiselle. Oikaisuvaatimuskirjelmässä on ilmoitettava päätös, johon haetaan oikaisua, millaista oikaisua vaaditaan ja millä perusteilla. Kunnan on liitettävä

oikaisuvaatimusohjeet niihin päätöksiin, joista saa tehdä oikaisuvaatimuksen. Oikaisuvaatimuksen perusteita ei hallintolaissa tai kuntalaissa rajata, joten oikaisuvaatimuksen voi tehdä myös tarkoituksenmukaisuusperusteella.

Oikaisuvaatimus on käsiteltävä viivytyksettä, mikä tarkoittaa yleensä sitä, että asia on valmistelun jälkeen pyrittävä ottamaan toimituksen seuraavaan kokoukseen.

Oikaisuvaatimus jätetään tutkimatta seuraavissa tilanteissa:

- Päätös, johon oikaisua haetaan, koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.
- Oikaisuvaatimuksen tekijä ei ole asianosainen eikä kunnan jäsen.
- Oikaisuvaatimusaikaa ei ole noudatettu.

Kun oikaisuvaatimus jätetään tutkimatta, oikaisuvaatimusta ei ryhdytä sisällöllisesti käsittelemään eikä oikaisuvaatimuksen perusteisiin oteta kantaa. Päätös, jolla oikaisuvaatimus on jätetty tutkimatta, tulee perustella. Oikaisuvaatimukseen annetusta päätöksestä saa valittaa hallinto-oikeuteen, ellei erikseen toisin säädetä. Nyt kyseessä olevan oikaisuvaatimuksen tutkimatta jättämiselle ei ole perusteita.

Oikaisuvaatimuksen tekijät esittävät esittelijän alkuperäisten päätösehdotusten hyväksymistä. Oikaisuvaatimuksen tekijöiden mukaan tehdyt päätökset eivät ole tarkoituksenmukaisia ja ne ovat tehty vastoin kunnanvaltuuston hyväksymää talouden tasapainotussuunnitelmaa. Lisäksi oikaisuvaatimuksen tekijät vetoavat päätösten laillisuuteen jääviysperusteen näkökulmasta.

Kunnanhallituksen kokouksessa 17.6.2024 §:n 85 käsittelyssä vastaehdotuksen tekijä eikä sen kannattaja ole päteviä toimimaan historian ja yhteiskuntaopin aineenopettajina, jolloin heille ei päätöksestä synny eturistiriitaa.

Kunnanhallituksen kokouksessa 17.6.2024 §:n 86 käsittelyssä vastaehdotuksen tekijä eikä sen kannattaja ole päteviä toimimaan äidinkielen aineenopettajina, jolloin heille ei päätöksestä synny eturistiriitaa.

Lemin kunnan hallintosäännön 128 § varajäsenen kutsumisesta ohjeistetaan seuraavasti,

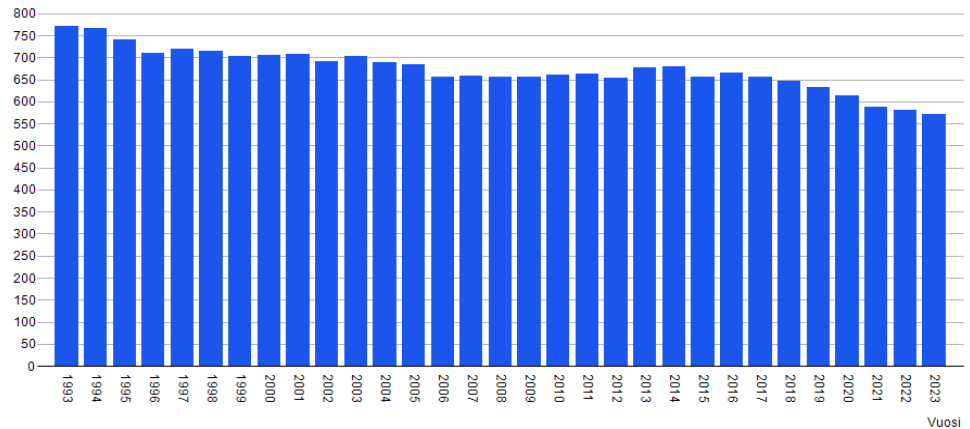
"Kun jäsen on esteellinen jossakin kokousasiassa tai esteen vuoksi ei voi osallistua jonkin asian käsittelyyn, hän voi kutsua varajäsenen yksittäisen asian käsittelyyn".

Kunnanhallituksessa 17.6.2024 § 85 ja 86 perustuva päätös on vastoin kunnanvaltuuston hyväksymää talouden tasapainotamisohjelmaa vuosille 2022–2024.

Kunnanvaltuusto on kokouksessaan 29.8.2022 § 25 hyväksynyt talouden tasapainotamisohjelman vuosille 2022–2024 ja perusopetuspalvelujen osalta mainitaan seuraavaa: "Perusopetukseen tullessa ikäluokan koko vaikuttaa suoraan opetukseen tulevien määrään. Mikäli ikäluokat pienenevät ja jatketaan nykyisellä palvelurakenteella, yksikkökohtaiset kustannukset kasvavat. Mikäli oppilasmäärä laskee niin paljon, että muodostetaan yhdysluokkia, kustannukset saattavat pienentyä jonkin verran, mutta tällöin tarvitaan luokkien jakamiseksi enemmän tunteja kuin tarvittaisiin yhden vuosiluokan käsittävän luokan opettamisen. Yhdysluokkaopetus lisää jonkin

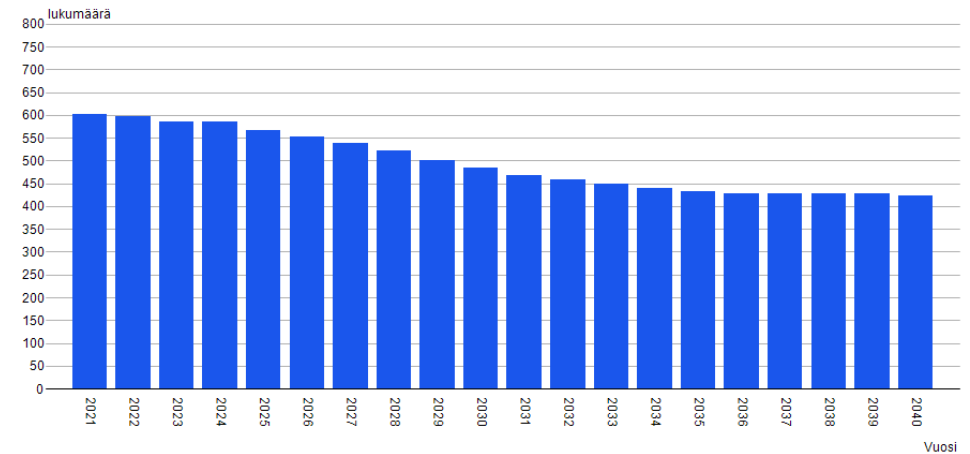
verran myös koulunkäyttöhaajien tarvetta. Näin ollen rakenteelliset muutokset on kohdennettava mahdollisesti tuntivähennyksiin."

Väestö 31.12. muuttujina Vuosi. Lemi, 0 - 17, Yhteensä, Väestö 31.12..

Taulukossa 1. 0-17 vuotiaiden lasten väestökehitys vuosina 1993-2023 (Lähde: Tilastokeskuksen tietokannat)

Väestöennuste 2021: Väestö 31.12. muuttujina Vuosi. Lemi, Yhteensä, 0 - 17, Väestö 31.12. (ennuste 2021).

Taulukossa 2. 0-17 vuotiaiden lasten väestöennuste vuosina 2021-2040 (Lähde: Tilastokeskuksen tietokannat)

Kunnanhallitus päätti kokouksessaan 27.03.2023 § 36, että perusopetuksen sopeutus- ja säästötoimien etsimiseksi tehdään ulkopuolinen selvitystyö. Lisäksi kunnanhallitus päätti lähettää selvitystyön sivistyslautakuntaan ja edellytti, että sivistyslautakunta toimeenpanee selvitystyössä esitetyt sopeutus- ja säästötoimenpiteet viivytyksettä hallintosäännössä mainituin tehtävien ja toimivaltuuksien mukaisesti.

Kunnanhallitus on kokouksessaan 11.12.2023 § 167 päättänyt merkitä tiedokseen Lemín kunnassa käytyjen muutosneuvottelujen pöytäkirjat tiedokseen. Kunnanhallitus on todennut, että yhteistoimintalain 4 § 1, 2 ja 4 momentin edellyttämät neuvottelut on käyty ja 13 §:n mukainen neuvotteluelvoite on täyttynyt. Kunnanhallitus on päättänyt hyväksyä neuvottelutuloksen, ja todennut, että irtisanomiset ja palvelussuhteen ehtoja

koskevat muutokset suoritetaan hallintosäännössä määrätyn toimivallan perusteella. Perusopetuksen osalta on osana muutosneuvotteluja todettu, että sopeuttamistoimissa mukana oleva Koulukeskuksen 7 -luokkien yhdistäminen aikaistetaan ja pannaan toimeen vuodenvaihteessa. Osana muutosneuvottelujen tuloksen hyväksymistä on todettu, että luokkien yhdistämisellä vähennetään 13 vvh. Työturvallisuustekijöiden takia esimerkiksi kotitalous ja kemia pitää järjestää pienemmissä ryhmissä. Tunnit poistuvat ylityötunneista ja tunteja tasaamalla saadaan opettajilla säilymään opetusvelvollisuustunnit. Toinen vaihtoehto olisi muuttaa kyseessä olevat virkasuhteet osa-aikaisiksi.

Tällä hetkellä Lemmin koulukeskuksella luokanopettajien opetusvelvollisuudet jäävät vajaaksi yhteensä 17 tunnin edestä. Tämän vuoksi perusopetukseen on lisätty resurssitunteja vuosien ajan. Resurssiopettajuudella tarkoitetaan kahden opettajan samanaikaisopettajuutta, tai ryhmän jakamista kahdelle opettajalle eri luokkatiloihin. Tämän lisäksi, joidenkin aineenopettajien opetusvelvollisuudet jäävät vajaaksi. Venäjän kielen valinnaisryhmä loppuu lukuvuoden 2024-2025 jälkeen. Tuolloin vähenee myös yksi Saksan kielen ryhmä, ja tuntikehykseen täksi lukuvuodeksi lisätyt 8. ja 9. luokan ylimääräiset Ruotsin kielen tunnit jäävät pois. Kielten tuntien väheneminen vaikuttaa kielten opettajien opetusvelvollisuuksien täyttymiseen kriittisesti. Tämän lukuvuoden aikana fy/ke -opettajan opetustunteja on 14 tuntia. Jotta opettajan opetusvelvollisuustunnit saatiin täyteen, on 7. luokan matematiikan tunneille tehty jakotunnit.

Luokanopettajien resurssituntien kustannus on tällä hetkellä 2603,45 €/kk. Sivukuluneen vuosittainen kustannus on n. 37 489 €/v.

Opetusalan työaika vaihtelee sekä tehtävittäin eri oppilaitoksissa että eri työehtosopimuksen mukaan. Työaika voi perustua vuosityötunteihin, viikkotyötunteihin, opetusvelvollisuuteen tai pidettyihin tunteihin. Opetusvelvollisuustyöajassa ovat luokanopettajat ja lehtorit, ja isoissa kouluissa opetusvelvollisuuksien täyttymisessä ei ole ongelmaa. Opetusvelvollisuudet vaihtelevat luokanopettajan ja lehtorien viroissa 18 vvh:sta 24 vvh:tiin. Päätoiminen tuntiopettaja opettaa yhdessä koulussa tai oppilaitoksessa vähintään 16 luokkatuntia, aikuislukiossa tai lukion aikuislinjalla vähintään 14 luokkatuntia, tai hän opettaa useammassa kuin yhdessä koulussa tai oppilaitoksessa tuntiopettajana yhteensä vähintään edellä mainitun tuntimäärän.

Päätoimisille tuntiopettajille kirjoitetaan aina viranhoitomääräys, jolloin tuntiopettaja voi käyttää julkista valtaa samalla lailla kuin viranhaltija.

Sivistyslautakunnan on päätöksellään 29.5.2024 § 22 esittänyt kunnanhallitukselle, että kunnanhallitus pyytää kunnanvaltuustolta historian ja yhteiskuntaopin opettajan viran lakkauttamista ja pyytänyt kunnanhallitusta perustamaan historian ja yhteiskuntaopin päätoimisen tuntiopettajan toimen. Historian ja yhteiskuntaopin opettajan viran opetusvelvollisuus on 23 viikkotuntia. Historian ja yhteiskuntaopin päätoimisella tuntiopettajalla opetusvelvollisuus on vähintään 16 viikkotuntia. Tilanteessa, jossa historian ja yhteiskuntaopin opettajan viran opetusvelvollisuus ei täyty, tulee työnantajan tästä huolimatta maksaa viranhaltijalle täysimääräinen OVTES:n mukainen palkka. Oheismateriaalina laskelma, josta ilmenee kokonaisuudessaan nykyiset resurssitunnit, joissa vajaita opetusvelvollisuustunteja on täytetty jakotuntien avulla.

Sivistyslautakunta on päätöksellään 29.5.2024 § 23 esittänyt kunnanhallitukselle, että kunnanhallitus pyytää kunnanvaltuustolta äidinkielen opettajan viran lakkauttamista ja pyytänyt kunnanhallitusta

perustamaan äidinkielen päätoimisen tuntioettajan toimen. Äidinkielen opettajan viran opetusvelvollisuus on 18 viikkotuntia. Äidinkielen päätoimisella tuntiopettajalla opetusvelvollisuus on vähintään 16 viikkotuntia. Äidinkielen opettajan viran opetusvelvollisuus on tuntimääräisesti pienempi kuin esimerkiksi historian ja yhteiskuntaopin opettajan virassa. Työ- ja palvelussuhteissa tulee noudattaa yhdenvertaisuuslakia, joten ei ole perusteltua että vain toinen viroista lakkautettaisiin.

Lisäksi talouden tasapainottamiseen on otettu kantaa perusopetuksen osalta myös alla olevissa kunnanvaltuuston päätöksissä.

Kunnanvaltuusto on kokouksessaan 19.2.2024 § 1 hyväksynyt Lemmin kunnan kuntalain 118 §:n mukaisen arviointiryhmän ehdotuksen kunnan asukkaiden palvelujen turvaamiseksi tarvittavista toimenpiteistä. Ehdotuksen liitteessä 3 (s. 18) perusopetuspalveluiden kohdalla hyväksyttynä toimenpiteenä on mainittu koulukeskuksen palkat ja ylituntien vähentäminen.

Kunnanvaltuusto on kokouksessaan 27.5.2024 § 10 hyväksynyt sivistyslautakunnan käyttösuunnitelman 2024 (s. 1 ja 10) ja siinä mainitaan seuraavaa: "Tavoitteena on laadukkaiden opetus-, varhaiskasvatus-, kirjasto-, kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden tuottaminen joustavasti ja taloudellisesti. Sivistyspalvelujen suunnittelussa otetaan ennakoivasti huomioon mahdolliset oppilasmäärän muutokset ja pidetään Lemi houkuttelevana kuntana tarjoamalla laadukkaita sivistyspalveluja." "Perusopetuksessa seurataan oppilasmäärien kehitystä vuosittain, ja sopeutetaan henkilöstön määrää tarpeen vaatiessa sen mukaiseksi".

Jo päätettyjä sopeuttamistoimenpiteitä ei nykyisellä virkarakenteella ole mahdollisuutta saavuttaa, joten oikaisuvaatimus kunnanhallituksen 17.6.2024 tekemiin päätöksiin §:t 85 ja 86 koskien historian ja yhteiskuntaopin sekä äidinkielen opettajan virkojen lakkauttamista ja päätoimisen tuntiopettajan toimen perustamista koskien on tarkoituksenmukaisuuden periaatteella harkittava hyväksyttävä.

Oikaisuvaatimus on pykälän liitteenä.

Esittelijä	Kunnanjohtaja Kati Rekola
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää hyväksyä oikaisuvaatimuksen siten, että kunnanhallituksen päätökset § 85 ja § 86 kumotaan ja kunnanjohtajan alkuperäiset päätösehdotukset ao. pykälissä hyväksytään.
Päätös	Jarmo Tölski esitti vastaesityksenä, että oikaisuvaatimus hylätään. Antti Junni ja Esa Makkonen kannattivat esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että koska asiassa on tehty kannatettu vastaesitys, asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja esitti äänestettäväksi siten, että ne, jotka kannattavat kunnanjohtajan tekemää alkuperäistä päätösesitystä, äänestävät JAA. Ne, jotka kannattavat Jarmo Tölskin esitystä, äänestävät EI.

Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritettussa äänestyksessä kolme (3) kunnanhallituksen jäsentä (Papinniemi, Ovaskainen, Konttinen) äänestivät JAA ja neljä (4) kunnanhallituksen jäsentä (Tölski, Makkonen, Junni ja Karhu) äänestivät EI.

Puheenjohtaja totesi, että äänestystuloksen perusteella kunnanhallitus hyväksyy Jarmo Tölskin tekemän vastaehdotuksen.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Jarkko Ovaskainen, Tuula Konttinen, Sari Papinniemi ja Kati Rekola jättivät päätökseen eriävät mielipiteet.

Merkittiin pöytäkirjaan, etteivät Mervi Rings ja Nina Värtö osallistuneet tämän pykälän käsittelyyn (esteellisyys hallintolaki 28.1 § kohta 1).

Merkittiin pöytäkirjaan, että kunnanhallituksen varajäsenet Tuula Konttinen ja Sari Papinniemi osallistuivat tämän pykälän käsittelyyn.